

THỰC TRẠNG CHẤT LƯỢNG ĐỘI NGŨ GIÁO VIÊN GIÁO DỤC THỂ CHẤT Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ HUYỆN BA VÌ, THÀNH PHỐ HÀ NỘI

THE REALITY OF THE QUALITY OF PHYSICAL EDUCATION TEACHERS IN SECONDARY SCHOOLS IN BA VI DISTRICT, HANOI

TS. Phạm Anh Tuấn¹, Đỗ Thị Thâm²

Trường Đại học Sư phạm TDTT Hà Nội¹, Trường THCS Phú Châu, Ba Vì, Hà Nội²

Tóm tắt: Sử dụng các phương pháp nghiên cứu khoa học thường quy trong lĩnh vực thể dục thể thao, nghiên cứu tiến hành đánh giá thực trạng chất lượng đội ngũ giáo viên giáo dục thể chất ở các trường trung học cơ sở huyện Ba Vì, Thành phố Hà Nội. Trên cơ sở đó, xây dựng và đề xuất triển khai các giải pháp nhằm nâng cao chất lượng đội ngũ giáo viên giáo dục thể chất ở các trường trung học cơ sở huyện Ba Vì, Thành phố Hà Nội đáp ứng yêu cầu của chương trình phổ thông mới năm 2018.

Từ khóa: Thực trạng, chất lượng, giáo viên giáo dục thể chất, trung học cơ sở.

Abstract: Using conventional scientific research methods in the field of physical education and sports, the study evaluates the reality of the quality of physical education teachers in secondary schools in Ba Vi district, Hanoi. On that basis, the study develops and proposes solutions to improve the quality of physical education teachers in secondary schools in Ba Vi district, Hanoi in order to meet the requirements of the new 2018 national curriculum.

Keywords: Reality, quality; physical education teacher, secondary school.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Giáo dục thể chất (GDTC) trong các trường phổ thông là môn học bắt buộc, được thực hiện từ lớp 1 đến lớp 12. Môn GDTC góp phần thực hiện mục tiêu giáo dục phát triển phẩm chất và năng lực của học sinh, trọng tâm là: Trang bị cho học sinh kiến thức và kỹ năng chăm sóc sức khỏe; kiến thức và kỹ năng vận động; hình thành thói quen tập luyện, khả năng lựa chọn môn thể thao phù hợp để luyện tập nâng cao sức khỏe, phát triển thể lực và tố chất vận động; trên cơ sở đó giúp học sinh có ý thức, trách nhiệm đối với sức khỏe của bản thân, gia đình và cộng đồng, thích ứng với các điều kiện sống, sống vui vẻ, hoà đồng với mọi người.

Giáo viên là chủ thể của giáo dục, chất lượng giáo viên GDTC là tiền đề quan trọng để thực hiện nâng cao chất lượng giáo dục nói chung và GDTC nói riêng. Những đặc điểm phẩm chất mà giáo viên GDTC cần có chủ yếu bao gồm bốn khía cạnh: Triết lý giáo dục, cấu

trúc kiến thức, kỹ năng giáo dục và tình cảm nghề nghiệp. Chất lượng của giáo viên GDTC là tổng hợp những phẩm chất tâm lý mà giáo viên thể hiện trong quá trình giảng dạy, chất lượng giáo viên quyết định đến hiệu quả của việc giáo dục và giảng dạy, có tác động trực tiếp và đáng kể đến sự phát triển thể chất và tinh thần của học sinh.

Trong các lĩnh vực hoạt động của đời sống xã hội, chất lượng nguồn nhân lực là yếu tố quyết định chất lượng và hiệu quả hoạt động. GDTC và hoạt động thể thao trường học với tính chất là giảng dạy động tác và phát triển các tố chất vận động, có nhiệm vụ nâng cao tầm vóc, thể lực cho học sinh, thì chất lượng nguồn nhân lực là yếu tố quyết định hiệu lực, hiệu quả và làm cho công tác GDTC và hoạt động thể thao trường học đạt được mục tiêu đề ra. Vì vậy, việc xây dựng các giải pháp để bồi dưỡng nâng cao chất lượng cán bộ, giáo viên GDTC trong các trường học đáp ứng yêu cầu của chương trình phổ thông mới

là một việc làm cấp bách và vô cùng cần thiết trong giai đoạn hiện nay.

Xuất phát từ những lý do nêu trên, dựa vào các phân tích về ý nghĩa và tầm quan trọng của vấn đề cần nghiên cứu, chúng tôi tiến hành nghiên cứu: “*Thực trạng chất lượng đội ngũ giáo viên giáo dục thể chất ở các trường Trung học cơ sở huyện Ba Vì, thành phố Hà Nội*”.

Phương pháp nghiên cứu: Quá trình nghiên cứu, chúng tôi sử dụng các phương

pháp sau: Phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu, phương pháp phỏng vấn, phương pháp toán học thống kê.

2. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

2.1. *Thực trạng về số lượng, giới tính đội ngũ giáo viên GDTC ở các trường THCS Huyện Ba Vì, Thành phố Hà Nội*

Thực trạng đội ngũ giáo viên GDTC ở các trường THCS Huyện Ba Vì, Thành phố Hà Nội năm học 2023 – 2024 được tổng hợp và thống kê tại bảng 1.

Bảng 1. Thực trạng đội ngũ giáo viên GDTC ở các trường THCS Huyện Ba Vì, thành phố Hà Nội năm học 2023 – 2024

Tổng số xã	Tổng số trường	Tổng số giáo viên	Giới tính				Trình độ đào tạo					
			Nam		Nữ		Sau đại học		Đại học		Cao đẳng	
			n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
35	35	62	40	64.5	22	35.5	0	0	60	96.8	2	3.2

Qua bảng 1 cho thấy:

- Về số lượng và giới tính của giáo viên: Huyện Ba Vì, Thành phố Hà Nội có 35 xã trực thuộc với 35 trường THCS, toàn huyện có 62 giáo viên GDTC, trung bình có 1.77 giáo viên /trường. Như vậy, số lượng giáo viên GDTC ở các trường THCS của Huyện Ba Vì, Thành phố Hà Nội là còn thiếu. Tỷ lệ giáo viên nữ chiếm 35.5%, ít hơn hơn tỷ lệ nam giáo viên với 64.5%. Trong thời gian tới với sự phát triển về kinh tế, xã hội của khu vực, đặc biệt là gia tăng dân số thì số lượng học sinh bậc THCS sẽ tăng lên, các trường THCS sẽ có nhu cầu tăng thêm số lượng lớp học và thành lập các trường học mới. Vì vậy, việc nghiên cứu để tăng cường, bổ sung thêm đội ngũ giáo viên GDTC trong thời gian tới là việc làm cần thiết trong giai đoạn hiện nay. Việc thiếu giáo viên là một trong những khó khăn trong việc triển khai thực hiện công tác GDTC ở Huyện Ba Vì,

đặc biệt là bậc THCS.

- Về trình độ của đội ngũ giáo viên: Trong tổng số 62 giáo viên giảng dạy môn GDTC bậc THCS có 96.8% giáo viên đã đạt chuẩn theo quy định của bộ GD&ĐT. Tuy nhiên, vẫn còn 02 giáo viên có trình độ cao đẳng chiếm tỷ lệ 3.2%. Vì vậy, trong thời gian tới cần quan tâm đến việc đào tạo, bồi dưỡng để hoàn thiện và nâng cao trình độ cho đội ngũ giáo viên GDTC của Huyện Ba Vì, Thành phố Hà Nội.

2.2. *Thực trạng về những kỹ năng cơ bản của giáo viên GDTC ở các trường THCS Huyện Ba Vì, Thành phố Hà Nội*

Đề tài tiến hành phỏng vấn 70 cán bộ quản lý, giáo viên GDTC của các trường THCS thuộc Huyện Ba Vì, Thành phố Hà Nội về những kỹ năng cơ bản của giáo viên GDTC. Kết quả được trình bày ở bảng 2.

Bảng 2. Thực trạng về những kỹ năng cơ bản của giáo viên GDTC ở các trường THCS Huyện Ba Vì, thành phố Hà Nội (n=70)

TT	Kỹ năng sư phạm	Kết quả phỏng vấn			
		Đảm bảo		Chưa đảm bảo	
		n	%	n	%
1	Kỹ năng tổ chức và quản lý giờ học	66	94.3	4	5.7
2	Kỹ năng làm mẫu (thí phạm) động tác	64	91.4	6	8.6
3	Kỹ năng phát hiện những sai lầm thường mắc và đưa ra biện pháp sửa chữa	63	90.0	7	10.0
4	Kỹ năng biên soạn kế hoạch, tiến trình, giáo án giảng dạy	60	85.7	10	14.3
5	Kỹ năng sử dụng phương pháp dạy học	65	92.9	5	7.1
6	Kỹ năng sử dụng phương tiện dạy học	64	91.4	6	8.6
7	Kỹ năng giảng giải, phân tích kỹ thuật động tác	62	88.6	8	11.4
8	Kỹ năng tổ chức thi đấu, trọng tài các môn thể thao	69	98.6	1	1.4
9	Kỹ năng kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh	62	88.6	8	11.4

Qua bảng 2 cho thấy, về cơ bản đội ngũ giáo viên GDTC ở các trường THCS thuộc Huyện Ba Vì, Thành phố Hà Nội đều đảm bảo những kỹ năng sư phạm cần thiết của giáo viên theo các tiêu chuẩn chung về đặc điểm nghề nghiệp, các kỹ năng này được đánh giá ở mức 85% trở lên.

2.3. Thực trạng việc sử dụng phương pháp dạy học của giáo viên GDTC ở các trường THCS Huyện Ba Vì, Thành phố Hà Nội

Nhằm xác định thực trạng việc sử dụng các phương pháp dạy học của đội ngũ giáo viên

GDTC ở các trường THCS Huyện Ba Vì, Thành phố Hà Nội, đề tài tiến hành phỏng vấn 62 giáo viên GDTC ở các trường THCS thuộc Huyện Ba Vì, Thành phố Hà Nội. Theo các mức độ:

- Mức 1: Rất thường xuyên.
- Mức 2: Thường xuyên.
- Mức 3: Bình thường.
- Mức 4: Không thường xuyên.
- Mức 5: Rất không thường xuyên.

Kết quả phỏng vấn được trình bày ở

bảng 3.

Bảng 3. Thực trạng sử dụng phương pháp dạy học của giáo viên GDTC ở các trường THCS Huyện Ba Vì, thành phố Hà Nội (n=62)

TT	Các phương pháp dạy học		Kết quả phỏng vấn				
			Mức độ				
			1	2	3	4	5
1	Phương pháp tập luyện sử dụng lượng vận động có định mức	n	14	34	12	2	0
		%	22.58	54.83	19.35	3.22	0
2	Phương pháp trò chơi	n	10	36	12	4	0
		%	16.13	58.06	19.35	6.45	0
3	Phương pháp thi đấu	n	10	35	11	3	3
		%	16.13	56.45	17.74	4.83	4.83

TT	Các phương pháp dạy học		Kết quả phỏng vấn				
			Mức độ				
			1	2	3	4	5
4	Phương pháp sử dụng lời nói	n	16	40	6	0	0
		%	25.80	64.52	9.68	0	0
5	Phương pháp trực quan	n	17	36	6	3	0
		%	27.42	58.06	9.68	4.83	0
6	Phương pháp giảng dạy phân chia	n	12	35	11	4	0
		%	19.35	56.45	17.74	6.45	0
7	Phương pháp giảng dạy hoàn chỉnh	n	14	34	10	4	0
		%	22.58	54.83	16.13	6.45	0
8	Phương pháp phát hiện và sửa chữa sai lầm trong tập luyện TDTT	n	10	38	6	6	2
		%	16.13	61.29	9.68	9.68	3.22
9	Kết hợp giáo dục đạo đức, tư tưởng và yêu cầu cơ bản về phát triển nhân cách trong dạy học môn GDTC	n	18	39	3	2	0
		%	29.04	69.90	4.84	3.22	0
10	Các phương pháp dạy học khác	n	11	40	8	3	0
		%	17.74	64.52	12.90	4.84	0

Qua bảng 3 cho thấy, đa số giáo viên GDTC ở các trường THCS Huyện Ba Vì, Thành phố Hà Nội đã sử dụng đa dạng các phương pháp dạy học môn GDTC ở mức rất thường xuyên và thường xuyên. Tuy nhiên, một số giáo viên vẫn sử dụng các phương pháp dạy học ở mức bình thường và không thường xuyên, thậm chí phương pháp thi đấu và phương pháp phát hiện và sửa chữa sai lầm trong tập luyện TDTT còn có giáo viên sử dụng ở mức độ rất không thường xuyên. Như vậy, các phương pháp giảng dạy cơ bản đã đảm bảo cho hoạt

động giảng dạy môn GDTC ở các trường THCS Huyện Ba Vì, thành phố Hà Nội.

2.4. Thực trạng việc sử dụng các hình thức tổ chức dạy học của giáo viên GDTC ở các trường THCS Huyện Ba Vì, thành phố Hà Nội

Để xác định thực trạng việc sử dụng các hình thức tổ chức dạy học của giáo viên GDTC, đề tài tiến hành phỏng vấn 62 giáo viên GDTC ở các trường THCS Huyện Ba Vì, thành phố Hà Nội. Kết quả phỏng vấn được trình bày ở bảng 4.

Bảng 4. Thực trạng sử dụng các hình thức tổ chức dạy học của giáo viên GDTC ở các trường THCS Huyện Ba Vì, thành phố Hà Nội (n=62)

TT	Các hình thức		Kết quả phỏng vấn				
			Mức độ				
			1	2	3	4	5
1	Dạy học trên lớp	n	13	34	12	3	0
		%	20.96	54.84	19.35	4.83	0
2	Tổ chức hoạt động trải nghiệm	n	8	28	22	4	0
		%	12.90	45.16	35.48	6.45	0
3	Dạy học theo nhóm	n	13	36	10	3	0
		%	20.96	58.06	16.13	4.83	0
4	Đối xử cá biệt	n	8	35	16	3	0
		%	12.91	56.45	25.81	4.83	0
5	Giao bài tập	n	10	38	11	3	0

		%	16.13	61.29	17.74	4.83	0
6	Hình thức khác	n	10	31	15	6	0
		%	16.13	50.00	21.19	9.68	0

Qua bảng 4 cho thấy, các giáo viên GDTC ở các trường THCS Huyện Ba Vì, Thành phố Hà Nội đã sử dụng đa dạng các hình thức trong dạy học môn GDTC cho học sinh với mức lựa chọn chủ yếu là rất thường xuyên và thường xuyên. Tuy nhiên, vẫn còn một số giáo viên chưa áp dụng đa dạng các hình thức tổ chức dạy học trong các giờ lên lớp của bản thân ở mức không thường xuyên.

2.5. Xác định nguyên nhân hạn chế của đội ngũ GV GDTC trong các trường trung học cơ sở Huyện Ba Vì, Thành phố Hà Nội.

Qua nghiên cứu thực trạng chất lượng đội ngũ GV GDTC ở các trường THCS Huyện Ba Vì, Thành phố Hà Nội, đề tài đã xác định được

một số hạn chế của đối tượng nghiên cứu theo định hướng của chương trình phổ thông mới. Nhằm đánh giá khách quan và chính xác hơn về các nguyên nhân đã tổng hợp được, chúng tôi đã tiến hành phỏng vấn để xác định mức độ ảnh hưởng của các nguyên nhân đến hạn chế và mức độ chính xác của các nguyên nhân đối với thực tế hiện nay, đối tượng gồm 02 nhóm:

Nhóm 1 gồm: 45 chuyên gia, cán bộ, giảng viên của cơ sở đào tạo về Giáo viên GDTC.

Nhóm 2 gồm: 35 CBQL (hiệu trưởng, phó hiệu trưởng) tại 35 trường THCS trên địa bàn Huyện Ba Vì, Thành phố Hà Nội.

Kết quả được trình bày tại bảng 5.

Bảng 5. Phỏng vấn xác định nguyên nhân ảnh hưởng tới chất lượng đội ngũ giáo viên GDTC ở các trường THCS Huyện Ba Vì, thành phố Hà Nội

TT	Hạn chế còn tồn tại	Nhóm 1 n = 45		Nhóm 2 n = 35		Tổng	
		Điểm TB	Đánh giá	Điểm TB	Đánh giá	Điểm TB	Đánh giá
1	Do chiến lược quy hoạch, phát triển đội ngũ giáo viên	3.66	CX	3.44	CX	3.55	CX
2	Do quá trình đào tạo và bồi dưỡng nâng cao chất lượng đội ngũ giáo viên chưa đồng bộ	3.41	CX	3.65	CX	3.53	CX
3	Do nhận thức về vị trí, vai trò, trách nhiệm của đội ngũ giáo viên trước yêu cầu của chương trình phổ thông mới	3.62	CX	3.50	CX	3.56	CX
4	Sử dụng chưa hợp lý đội ngũ GV	4.46	CX	4.58	CX	4.52	RCX
5	Công tác kiểm tra, đánh giá chuyên môn, nghiệp vụ còn hạn chế	3.97	CX	3.99	CX	3.98	CX
6	Cơ sở vật chất, thiết bị, đồ dùng dạy học chưa đảm bảo	3.61	CX	3.65	CX	3.63	CX

Qua kết quả ở bảng 5, đề tài đã xác định được 06 nguyên nhân hạn chế của đội ngũ giáo viên GDTC ở các trường THCS Huyện Ba Vì, Thành phố Hà Nội khi triển khai thực hiện chương trình phổ thông mới đó là: Do chiến

lược quy hoạch, phát triển đội ngũ giáo viên; Do quá trình đào tạo và bồi dưỡng nâng cao chất lượng đội ngũ giáo viên; Do nhận thức về vị trí, vai trò, trách nhiệm của mình trước yêu cầu của chương trình phổ thông mới; Do sử

dụng chưa hợp lý đội ngũ giáo viên; Do công tác kiểm tra, đánh giá chuyên môn, nghiệp vụ còn hạn chế; Do cơ sở vật chất, thiết bị, đồ dùng dạy học chưa đảm bảo.

3. KẾT LUẬN

- Đội ngũ giáo viên GDTC ở các trường THCS Huyện Ba Vì, Thành phố Hà Nội còn thiếu về số lượng, vẫn còn 3.2% giáo viên chưa đạt chuẩn theo quy định của bộ GD&ĐT. Cần quan tâm đến việc bổ sung, đào tạo, bồi dưỡng để hoàn thiện và nâng cao trình độ cho đội ngũ giáo viên GDTC để đáp ứng yêu cầu của chương trình phổ thông mới.

- Đội ngũ giáo viên GDTC ở các trường THCS thuộc Huyện Ba Vì, thành phố Hà Nội đều đảm bảo những kỹ năng sư phạm cần thiết của người giáo viên theo các tiêu chuẩn chung về đặc điểm nghề nghiệp.

- Đa số giáo viên GDTC ở các trường THCS thuộc Huyện Ba Vì, thành phố Hà Nội đã sử dụng đa dạng các phương pháp dạy học môn GDTC ở mức rất thường xuyên và thường xuyên, về cơ bản đã đảm bảo cho hoạt động giảng dạy môn GDTC.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban Chấp hành TW Đảng (2013), *Nghị quyết số 29-NQ/TW*, ngày 4 tháng 11 năm 2013 về Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hoá, hiện đại hoá trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế.

2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Thông tư 32/2018/TT-BGDĐT*, ngày 26/12/2018 Ban hành chương trình giáo dục phổ thông.

3. Chính phủ (2015), *Nghị định số 11/2015/NĐ-CP*, ngày 31/1/2015 Quy định về giáo dục thể chất và hoạt động thể thao trong nhà trường.

4. Trần Bá Hoàn (2002), *“Những đặc trưng của phương pháp dạy học tích cực”*, *Tạp chí Giáo dục*.

5. Lê Ngọc Lợi (2012), *“Một số giải pháp nâng cao chất lượng đội ngũ giáo viên ở trung tâm dạy nghề huyện Nông Cống, tỉnh Thanh Hóa”*, Luận văn Thạc sỹ khoa học giáo dục.

Nguồn bài báo: Đỗ Thị Thêm (2024), Bài báo được trích dẫn từ luận văn thạc sỹ Giáo dục học: *“Giải pháp nâng cao chất lượng đội ngũ giáo viên GDTC ở các trường THCS Huyện Ba Vì, Thành phố Hà Nội đáp ứng yêu cầu của chương trình phổ thông mới”*.

Ngày nhận bài: 06/8/2024; Ngày đánh giá: 20/8/2024; Ngày duyệt đăng: 15/9/2024.

- Các giáo viên GDTC ở các trường THCS Huyện Ba Vì, thành phố Hà Nội đã sử dụng đa dạng các hình thức trong dạy học môn GDTC cho học sinh với mức lựa chọn chủ yếu là rất thường xuyên và thường xuyên. Tuy nhiên, vẫn còn một số giáo viên chưa áp dụng đa dạng các hình thức tổ chức dạy học trong các giờ lên lớp của bản thân ở mức không thường xuyên..

- Nguyên nhân hạn chế của đội ngũ giáo viên GDTC ở các trường THCS Huyện Ba Vì, thành phố Hà Nội khi triển khai thực hiện chương trình phổ thông mới đó là: Do chiến lược quy hoạch, phát triển đội ngũ giáo viên; Do quá trình đào tạo và bồi dưỡng nâng cao chất lượng đội ngũ giáo viên; Do nhận thức về vị trí, vai trò, trách nhiệm của mình trước yêu cầu của chương trình phổ thông mới; Do sử dụng chưa hợp lý đội ngũ giáo viên; Do công tác kiểm tra, đánh giá chuyên môn, nghiệp vụ còn hạn chế; Do cơ sở vật chất, thiết bị, đồ dùng dạy học chưa đảm bảo.